

ŠKOLA A DOMOV.

Napsala B. Podhorská.

Přes všecku lásku, namáhání, sebeobětovnost, přes všecku moc a vědění, jak praví německý pedagog dr. Lowenberg, je možno učitel jen tehda plně působiti, jde-li mu domov vřídne a ochotně vstříc. Je to jaksi zeela samozřejmé a přirozené, ač vždy se neděje tak. Především je třeba, aby v rodině byl stálý zájem pro snažení ve škole. Zájem bývá skoro vždy, ale záhy přehá, a často upadají rodičové v úplnou netečnost. Autor ptal se jednou otec, do které třídy gymnasiální chodí jeho hoch. Ten odpověděl, že neví, že se však zeptá.—Komu leží na srdci úspěchy dítěte, nečeká teprv, až spatří jeho vysvědčení. Pracuje denně s ním, denně těší se z jeho rozvíjejícího se rozumu. Doma často činí se škole výtka, že omezuje radosti dětí. A zatím, pozorovavši cesty drobného jejich ducha, zřítí, jak denně obzor jejich se šíří, poklad jejich vědomostí roste, překážky, jež dnes zdají se nepřekonatelné, jak zítra hravě mizí, jak duše jejich se zdvihá, cit prohlubuje, to všecko že není tichou, velikou radostí? Pravda, jsou matky i otcové, kteří pokroky dítěte ve škole sledují krok za krokem. Stačí k tomu tak málo: denně několik otázek, napomenutí, povzbuzení, zblžné nahlédnutí do sešitů, a dítě, když vyroste, ve sladkých vzpomínkách spatří u sebe starostlivý a milovaný obličej matky-učitelky, vážnou tvář otec-učitele, a taková chvílka naplní i po letech radostí jeho srdce. Šťastní, kdož mají takové vzpomínky!

Potřebuje-li vyučování dětí jakési podpory domova, tím spíše je nutná při jejich výchově. Mají-li navyknutí poslušnosti, správnosti, pořádku, čistotě, vždy musí tu spolupůsobiti domov. A konečně zájem pro školu musí se jeviti i v musí vědět, že rodiče škole přikládají veliký význam, že jí mají za instituci nad jiné důležitou, takže povinnosti, jež ukládá, za každou cenu musí býti plněny. Je pochopitelné, že mnohá matka těžce nese, nemůže-li se dítě, nejlepší její šperk, súčastniti nějaké rodinné slavnosti. V těchto případech možno konečně učiniti ve náležitě oceňování školy. Dítě škole nějaký ústupek. A ne-li, aspoň se dítě naučí tomu, že povinnost jest důležitější požitku, smysl pro povinnost jen se tím posílí a zásada, takto nabytá, vyváží později přehavou radost několika hodin.

Zajímavě rozepisuje se autor o spravedlnosti učitelové. Nemyslí tím objektivní, soudeovskou spravedlnost subjektivní, pedagogickou, jež uvažuje a zkoumá zájmy dítěte staví vždy nad okolnosti. Dopustí-li se dospělý člověk bezpráví na dítěti jen proto, aby se mstil za nějaké přikročí, je to v pravdě něco nestvůrného.

Kde je tak mohutný celek, jako je škola, je nutno, má-li se dojíti k určitému cíli. Fídití se jistými předpisy a zákony, jež přísně a důsledně musí býti plněny. Není přípustno, aby tento pořádek byl nějak rušen, nebo aby vliv jeho byl domovem podržován a zeslabován. Nie není tak škodlivého pro dítě, jako omlouvání a přehlížení chyb jeho, nie tak nehumanního, jako ona humanita, která vzdorovitost jenom vřídlosti, nespůsobí jen trpělivostí a stálými ohledy napravovatí chce. Pravda, škola má býti útulkem, kde dítě rádo prodlívá. Špatná škola, kde ničeho se neví o radosti ani o humoru, špatný učitel, v jehož třídě se děti nikdy hlasitě nerozesmějí. Ale pravá spravedlnost dá se lehce srovnati s vřídlostí a při-

větivostí, vždyť její nejhlubší kořen je láska sama.—

Stává se, že dvě děti proviní se stejným způsobem, a učitel každé jinak potrestá. A jedná správně. Dítě lenivé a nenadané, divoké a lstivé, pravdy milovné a prohané pro stejný přestupek stejně trestati bylo by zřejmou nespravedlností. Některým dětem, na štěstí není jich mnoho, zdá se škola zlou čarodějnici, která nevině zavírá a možná i peče v chlebové peci. Všecko umějí, všemu se učí, a nemohou a nemohou z místa. Proti takovým nutno ovšem energicky zakročiti.

Stane se, že učitel dítěti fakticky ukřivdí z toho jednoduchého důvodu, že je jenom člověkem a může se myliti. Křivda taková bolí dítě i rodiče a je třeba býti na stráž, aby se nestala ještě větší. V takovém případě učitel, seznav svůj omyl, nebude stydětí se ani před dítětem přiznati se k němu a omluviti jej. Tím se nesníží a zahladí všechnu hořkost, všecken vzor v dětské duši. Je to jako sluneční déšť, který nezatemňuje nebe, ale smáčí vyschlou zemi občerstvující svojí vláhou.

To byly by v hlavních rysech požadavky domova(ke škole a školy k domovu, rozličené žádosti a přání, nesoucí se k jedinému cíli: k dobru dítěte. Škola je oteem, domov jeho matkou. Jednu velikou nedoceněnou výhodu má domov před školou, výhodu, jež zmenšuje jeho namáhání a starosti méně v prameny radosti: hlubokou, od přírody v srdce vloženou, neskonanou lásku k dítěti. Kdo chtěl by tu v lásce zavoditi se srdcem mateřským? A přece, paprsek této lásky musí zapadnouti i v budovu školní, musí prozářiti také učitelovu hruď. Scházela-li by mu láska k dětem, byl by více než ubohý, byl by politování-

hodný, a nešťastné byly by děti jemu svěřené. Vychovávati děti je dílo tuze těžké. To vědí všickni rodičové, a vychovávají pouze jedno nebo málo dětí a jsou to děti vlastní, o něž pečují. Tato činnost konečně netrvá věčně a nezabírá všechnen jejich čas. Dítě dospěje, péče rodičů o jeho vychování je skončena. Kdežto učitel má vychovávati mnoho dětí cizích, a má tak činiti nepřetržitě až do stáří. Den za dnem, hodinu za hodinou vžly táz práce, tytéž boje, tytéž starosti a namáhání. Jen jedno může jej siliti a povznášeti: musí pohlížeti na umění vyučovatí opravdu jako na umění, a láska k povolání, jež je tak světlé a krásné, musí mu ukazovati a rovnati cestu. Jen v dokonalé shodě s domovem podaří se mu dospěti k vytknutému cíli, dokončiti těžký úkol, o němž básník praví:

Bůh dětmi na svět hádky nám posílá, jež lástít, věru, není věcí snadnou! V nich láska květy vzácné krásy vypěstí, kěz v srdci jejich nikdy neuvadnou!

Bolí-li vás záda.

Bolí-li vás skoro ustavičně záda, můžete obyčejně míti podezření, že vaše ledviny nejsou v pořádku. Žlučnatost, bolestné močení, močová úplavice, žloutenka, kámen v močýchý, Brightická nemoc, všechny tyto bolestné nemoci jsou následkem zanedbaného, zdánlivě nevinného holení zad. Zasáhnete ihned kořen choroby užívajíce léku pečlivě složeného a účinného, Severova Silitele ledvin a jater. Může se vykázati za poslední léta vyléčením mnoha set lidí. Nemocní dají se přesvědčiti jen důtky skutečného uzdravení. Cena 75c. a \$1.25 ve všech lékárnách aneb u W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Zdarma!

Skvostná ilustrovaná česká kniha, která by neměla scházeti v žádné české domácnosti.

Obsahuje 3625 ilustrací a 512 stran užitečné četby pro každého.

Vyplňte dolejší kupon a zašlete nám jej zpět.

U. S. MAIL ORDER HOUSE, Chicago.

Pánové pošlete mě darem Váš katalog na dolejší adresu:

Jméno .....

Poštovní stanice .....

Okres .....

Dept. 40 Stát .....

Zdarma a vyplacené zasilá největší český obchodní dům v Americe,

U. S. MAIL ORDER HOUSE

Marshal Boul. and 21st St.,

CHICAGO, ILL.

Smíšené farmaření a mlékaření.

Staňte se neodvislými.

Každý muž, jenž si přeje zlepšiti své postavení v životě nebo který touží pobídnouti syny své na dráhu vedoucí k úspěchu a zvláště každý nájemník, který chce vlastniti pozemek, měl by si objednatí poštovním listkem dnes výtisk brožurky "A Good Dairy District", již obdrží zdarma.

Pojednává o nové krajině, jež nabývá právě proslulosti, jako úspěšná krajina mlékařská. Pozemek jest velmi laciný, čistá voda a živné traviny jsou hojné, jest tam trh pro všechny plodiny při dobrých cenách, podnebí jest stálé a zdravé a osadníci, kteříž tam již jsou, jsou žádoucími sousedy.

Velmi levné listky tam a zpět první a třetí úterý každého měsíce skýtají skvělou příležitost k vyšetření.

Nezapomeňte si mi dopsati o brožurku a zároveň zašlete mi jména svých výhodných přátel, kteříž chtějí jíti na západ.

UČINTE TAK NYNÍ.

L. W. WAKELEY, General Pass. Agent,

1004 Farnam Street.

OMAHA, NEB.

Bittner & Floužek,

SCHUYLER, NEB.

obstarávají spolehlivě a poctivě

prodeje pozemků obstarávají půjčky, pojištění, atd.

Mají na prodej pozemky v Nebrascu, Kansasu, Oklahomě, Severní i Jižní Dakotě.

Velmi Solidní, čestný, český podnik 3117

Lee-Glass-Andreesen Hardware Como

—prodávají ve velkou—
Tlačné, vyráběné s jakoukoliv plechové nádobí. — Cínovaný plech
železný plech a kovové zboží. — Ostatně drát, hřebíky, nohty
až U. očky, střešní materiál, nábytek, sportovní zboží.

9th & Harney

Omaha, Neb.